

FÓIA DIECESANĂ.

Organ al Eparchiei gr. or. rom. a Caransebeșului.

Apare odată în săptămână: DUMINECA.

<p>Prețul Abonamentului : Pentru Austro-Ungaria pe an . . 5 fl. — cr. " " " " pe 1/2 an . 2 " 50 " " România și străinătate pe an . 14 franci " " " " " " pe 1/2 an 7 "</p>	<p>Prețul inserțiunilor : Pentru publicații oficiale, concurse, edicte etc. tipărite de 3 ori, dacă conțin până la 150 cuvinte 3 fl., până la 200 cuvinte 4 fl., de aci în sus 5 fl</p>	<p>Corespondințele sânt a se adresa redacției „FÓIA DIECESANĂ“ ; eră banit de prenumerațiune și inserțiuni la Tipografa diecesană în Caransebeș.</p>
--	--	--

PARTEA OFICIOASĂ.

Consistoriul nostru diecesan în ședința din 26. Septembrie a. e. sub Nr. 2756. a întărit alegerea învățătoarei *Ana Lazarovicu* la școala noastră confesională din *Feni*.

Înaltul Ministeriu reg. ung. de culte și de învățământul public cu datul de 15. Martie a. e. Nr. 11218 face cunoscut, că învățătorul rom. cath. din *Oroszló*, *Augustin Princz*, prin sentința validă a in. Curiî reg. ung. din 21. Decembrie 1889: Nr. 2248. crim. a fost osândit, pentru crima de găzduire de lotri, la doi ani de temniță, și la pierderea oficiului și a drepturilor politice pe restimp de patru ani.

Venerabilul Consistoriu archidiecesan rom. gr. or. din *Sibiu* cu datul de 8 Faur a. e. Nr. 1045-face cunoscut, că pe elevul de cursul I. pedagogic al seminarului archidiecesan Andreian, *Nicolau Iascu* din *Vințul inferior*, pentru falsificare de documente l-a eliminat pentru totdeauna din acel seminar.

PARTEA NEOFICIOASĂ.

Sinodul protopresviteratului Caransebeș ținut în 26. Martie 1890.

Prea onorat sinod protopresviteral!

Pre când în anul trecut anunțam în raportul meu că ziua de 5/17. Februarie a înfipt rane dure-roase în inimile noastre și a îmbrăcat în doliu clerul și poporul, bisericile și școalele prin pierderea cauzată cu decedarea „bunului, înțeleptului și energiosului“ arhieru Ioan Popasu, — pre atunci astăzi vestesc cu mulțămire că ziua de 27. Martie a ace-luiași an a adus cu sine, ca pe ranele înfipte să se toarne balsam vindecătoriu, clerul și poporul, bisericile și școalele să-și desbrace doliul, căci votul

unanim al reprezentanților legali ai clerului și poporului a chemat la tronul arhieresc, să conducă destinele diecesei noastre de Dzeu scutite, un alt bărbat tot atât de valoros: pe actualul arhieru *Nicolae Popea!*

„Bogat în cunoștințe și esperințe, cu vederi întinse și luminate“, o garanță destul de puternică pentru împlinirea misiunii și chemării, noul arhieru a luat conducerea noastră și a eparchiei în mod oficial la 2/14 Iulie anul trecut, cauzând această zi un al doilea moment de bucurie pentru noi și eparchie. Eată prea on. sinod evenimentele și momentele remarcabile din anul trecut! Le-am amintit în acest raport ca de introducere, nu că doară ar fi uitate ci pentru ca se pot zice și de astădată: decedatului arhieru vecinică pom-nire; ear succesorului: încredere și alipire!!

Premițând acestea și împărțind că conclusele prea on. sinod aduse în anul trecut sau efeptuit și pus în lucrare parte de cătră scaunul și comitetul protopresviteral, parte de mine, rog Prea On. Sinod a-mă permite ca să-i prezentez următorul:

Raport general

despre starea protopresviteratului Caransebeș cu finea anului 1889.

Partea I. bisericască.

1. Statul personal.

Protopresviteratul Caransebeșului cu finea anului 1889. l-au format 52 comune matere cu 12 filii. Aceste comune sânt provezute cu 1 protopresviter, 7 parochi, 45 administratori parochiali și 6 capelanii. Întră preoții tractului unul este emerit. Sub administratori parochiali se înțeleg acei preoți tractuali, cari nu au gramată arhierască.

Calificațiunea formală a preoților tractuali se arată așa: protopresviterul cu 8 clase gimnasiali, maturitate și studii academice; 1 preot cu 8 cl. și maturitate; 1 cu 7 cl. gimn.; 2 cu 6 cl. gimn.;

1 cu 5 cl. gimn.; 28 cu câte 4 clase gimn.; 1 cu 3 cl. gimn. 1 cu 2 cl. gimn. și 23 cu clasele normale. Afară de aceea 11 dintră preoții protopresviteratului au mai făcut și studiile pedagogice la diferite institute.

Cursul teologic l-au făcut 1 în Sibiu, 30 în Caransebeș și 28 în Verșeți. S'au chirotonit întru preoți 35 de răposatul arhieru Ioan Popasii și 24 de episcopii hierarchiei sârbesci. Preoții tractului Caransebeș sânt 45 căsătoriți și 14 văduvi. Toți la olaltă a înmulțit populațiunea cu 71 indivizi parte bărbătească și 59 parte femească, la olaltă 130.

În decursul anului 1889 nu a răposat nici un preot! S'au îndeplinit însă prin alegeri locurile devenite vacante în anii trecuți în comunele Valca-boului și Teregova, ear în Mutnicul-mare prin promovarea capelanului la treapta de paroch în locul fericitului Ioan Stefanovicu.

Preoții protopresviteratului Caransebeș vorbesc atară de 2 limbe: germână și magiară: o parte din ei limba sârbescă și 2 limba latină.

2. Dotațiunea preoților.

Preotimea protopresviteratului Caransebeș a fost dotată în anul 1889. cu 2220 jugere și 742 orgii □ în pământ sesional, ce reprezintă un venit în calcul mediu de 11,102 fl. v. a.; competențele numite birul parochial în sumă de 5255 fl. 08 cr. apoi competențele stolare în sumă de 4283 fl. 99 cr.; în fine chiria dela 14 case parochiale socotită în suma 384 fl. 60 cr. Prin urmare întreg venitul preoților face 21,025 fl. 67 cr. v. a. Împărțit acest venit între 53 preoți cu capelanii lor, abia cade pe unul câte 396 fl. 70 cr.

Ca un pas spre înaintare amintesc la locul acesta, că în una din comunele protopresviteratului, anume în Verciorova s'a scris concurs și făcut alegerea cu venitele stolare statorite de venerabilul sinod eparchial din 1880., în normativul pentru regularea parochiilor, (Conspectul preoțimei se alătură aici sub A).

3. Sinoade parochiale.

În decursul anului 1889. s'au ținut sinoade parochiale ordinari în 51 comune matere și în 5 comune filii, cari au biserică. Nu s'au ținut sinod ordinariu în comuna Rusca. Sinoade parochiale extraordinare s'au ținut pentru pertractarea preliminarului și adrepartițiunii cultului pro 1890. în 38 comune, apoi sinoade pentru alegerea preoților și învătătoriului în 3 comune. Trebuie se amintesc la locul acesta, că sânt unele comune, cari arată că s'au ținut sinoade și toate lucrurile le pregătesc și le dau o față ca și când ar fi trecut prin sinoade; cel puțin așa mi s'a comunicat pe cale privată; am speranță însă că eruând starea adevărată a lucrului, cei ce îndrăsnesc a face unele ca acestea vor avea a mulțumi faptele comise încercării lor!

4. Investigațiunî contra preoților.

Arătări contra preoților pentru abus de oficiu și purtare necuviincioasă au intrat la oficiul protopresviteratului 6; s'au făcut cercetări și nici una nu a avut substrat de punere sub cercetare disciplinară a inculpaților.

5. Mișcarea populațiunii.

a) Amăsurat datelor intrate la oficiul protopresviteratului dela singuratecele comune ale protopresviteratului, mișcarea populațiunii se arată astfel: cu finea anului 1889. au fost în cele 52 comune matre cu filiile lor 12 la număr: 8822 de case, adică cu 54 mai multe ca în anul 1888., și acest creștământ provine dela despărțirea comuniunilor întemplate până acum în fostul confiniu militar; aceste case au fost locuite de 11,739 de părechii căsătorite.

Computată populațiunea după suflete se arată că cu finea anului 1889. au fost în protopresviterat 56.446 indivizi și anume: 28,657 bărbați și 27,789 femei.

b) Cu privire la casurile de născeri aflăm că în 1889. s'au născut de tot vii și morți 1026 băeți și 987 fete, la olaltă 2013. S'au născut vii din pat legal 924 feciori și 883 fete la olaltă 1807, din pat nelegal 74 feciori și 72 fete la olaltă 146. S'au născut morți din pat legal 25 feciori și 28 fete la olaltă 53; din pat nelegal 3 feciori și 4 fete la olaltă 7. Dintră cei născuți morți au fost fără de vreme din pat legal 10 feciori și 13 fete la olaltă 23; din pat nelegal 1 fecior și 2 fete la olaltă 3. Comparate născerile din 1889. cu cele din 1888 aflăm un scăzământ de 89 în decursul anului 1889.; asemenea și născerile ilegale sânt mai puține cu 5 ca în 1888. Întră născeri au fost și câte 2 gemeni în 17 casuri, și anume în 2 casuri câte 2 feciori, în 4 casuri câte 2 fete, și în 11 casuri câte un fecior și o fată; va să zică din născeri plurali au venit pe lume 15 feciori și 19 fete, la olaltă 34 indivizi. Născerile plurali în 1889. au fost cu 1 mai puține ca în 1888.

După luni născerile s'au întemplant astfel:

În	Ianuarie	106 feciori și	77 fete
"	Februarie	83	" " 102 "
"	Martie	104	" " 102 "
"	Aprilie	98	" " 69 "
"	Maiu.	93	" " 65 "
"	Iunie	87	" " 71 "
"	Iulie	78	" " 97 "
"	August	81	" " 76 "
"	Septemvrie	65	" " 72 "
"	Octomvrie	86	" " 102 "
"	Noemvrie	74	" " 78 "
"	Decemvrie	71	" " 76 "

la olaltă 1026 feciori și 987 fete

c) În decursul anului 1889. s'au făcut 392 cununii și anume 378 întră indivizi de religiunea gr. or. și 14 întră indivizi de religiuni diferite. În

asemănare cu anul 1888. căsătoriile sânt mai puține cu 55. car cele mestecate au crescut în 1889. cu 6. La reducerea căsătoriilor în acest an a contribuit și articiul de lege VI. din 1889. referitoriu la deobligământul militarü, positiv la înmulțirea concubinilor.

După luni căsătoriile s'au încheiat astfelu :

În Ianuarie	101.
„ Februarie	76.
„ Martie	—
„ Aprilie	12.
„ Maiu	18.
„ Iunie	5.
„ Iulie	3.
„ August	8.
„ Septemvrie	17.
„ Octomvrie	57.
„ Noemvrie	95.

la ololtă 392.

Pe când în anul 1889. s'au încheiat 392. căsătorii, s'au desfăcut prin moarte în acest an 387. și prin despărțire 1., la ololtă 388. Căsătoriile încheiate în acest an s'au făcut 312. între feciori și fete, 27 între veduvi și veduve, 42 între veduvi și fete și 11 între veduve și feciori.

Căsătoriile mestecate s'au făcut 6 între mire gr. or. și mireasă romano-catolică, 2 între mire romano-catolic și mireasă gr. or. 4 între mire greco-catolic și mireasă gr. or. 2 între mire de confesiunea augustană și mireasă greco-orient.

După etatea căsătoriilor cununiile s'au întemplat astfelu :

miri sub 24 ani cu mirese sub 20 ani	76
„ „ „ „ „ „ până la 24 „	50.
„ „ „ „ „ „ „ 30 „	15.
„ „ „ „ „ „ „ 40 „	4.
miri de 24—30 ani cu mirese sub 20 ani	60.
„ „ „ „ „ „ „ până la 24 „	79.
„ „ „ „ „ „ „ „ 30 „	43.
„ „ „ „ „ „ „ „ 40 „	6.
miri dela 30—40 ani cu mirese sub 20 ani	7.
„ „ „ „ „ „ „ până la 24 „	16.
„ „ „ „ „ „ „ „ 30 „	12.
„ „ „ „ „ „ „ „ 40 „	8.
„ „ „ „ „ „ „ „ 50 „	1.
miri dela 40—50 ani cu mirese până la 30 ani	3.
„ „ „ „ „ „ „ „ 40 „	2.
„ „ „ „ „ „ „ „ 50 „	3.
„ „ „ „ „ „ „ peste 50 „	1.
miri dela 50—60 ani cu mirese până la 24 „	1.
„ „ „ „ „ „ „ „ 40 „	1.
„ „ „ „ „ „ „ „ 50 „	3.
miri peste 60 ani cu mireasă până la 40 ani	1.

d) Cazuri de moarte preste tot au fost 1522 și anume: 758 bărbați și 764 femei, adecă cu 63 mai multe ca în anul 1888.

Până la finea anului al 5. au reposat 356 bărbați și 308 femei la ololtă 664 indivizi. Dintră acestia au fost nelegiuți 19 feciori și 29 fete la ololtă 48. Întră cei repotați până la etatea de 5 ani sânt computați și acei prunci, cari s'au născut morți.

Răpotați în etate preste 5 ani sânt 858 și anume: necăsătoriți 118 bărbați și 112 femei, căsătoriți 202 bărbați și 185 femei; 84 veduvi și 157 veduve. Mortalitatea prin urmare se arată mai mare între ivdivizi preste 5 ani.

Comparate cazurile de morțe cu cazurile de nascere din acest an resultă că nascerile au fost mai multe cu 491.

Luând în considerare împregiurarea aceasta, apoi adaugând că prin căsătorii au venit din alte protopresviterate cu mult mai mulți de cum au eșit, apoi trecerile la religiunea noastră precum și înmulțirea lucrătorilor dela locurile cu mine și cu etablisementele de pădurit se poate ușor afla că populațiunea protopresviteratalui a crescut în 1889. cu 815 indivizi

e) Cu privire la schimbarea confesiunii se arată, că dela biserica noastră la alte biserici au trecut 4 indivizi; dela alte biserici, la biserica noastră au venit 22 indivizi. Față de anul 1888. cazurile de trecere la biserica noastră s'au înmulțit cu 8 car trecerile dela biserica noastră la altă biserică sânt ca și în anul 1888. adecă 4.

f) Numărul concubinilor în anul 1889. au fost 404 adecă cu 56 părechii mai mult ca în anul 1888. Cred că la înmulțirea concubinatelor a dat ansă deoparte greutatea ce întâmpină oamenii cu deobligământul militarü, de altă parte decadința moralității provocate de indiferentismul organelor politice.

Conspectul despre mișcarea populațiunii se alătură aici sub B).

(Va urma).

I g i e n ă .

Câte-va cuvinte despre Variolă.

(Bubatul seau Vărsatul).

Variola cunoscută în popor sub numele de *vărsat* seau *bubat*, este o boală foarte gravă și contagioasă (lipicioasă).

Accastă boală se produce printr'un parasit ce-l inspirăm din aer seau se introduce în organism prin apă ori alimente. Boala este foarte răspândită, ea apare în toți anii și mai în toate anotimpurile, făcând cele mai mari ravage (pustiiri), mai cu seamă printre copii în etatea lor cea mai fragedă; cu toate că și oamenii în vârstă nu sânt scutiți de această boală.

De acea dar, aci vom da câte-va reguli igienice cum trebuie îngrijit un bolnav de vărsat, pentru-ca boala să nu se întindă mai departe.

Versatul se obsearvă adesea și la copii nou născuți chiar când mama n'a fost atinsă de această maladie. De ordinaru versatul apare la copii dela un an în sus.

Eșirea versatului este procesă doauă seau trei zile prin o febră (figuri cu călduri), care merge crescând în acest timp, de malte ori este însoțită de greață, durere de cap, versături cu oticneli, durere de șele și cu răsărituri la copii; cu dureri foarte mari în tot corpul, cu deosebire în coloana vertebrală (șira spinărei) și la stomach, cu lenevire în tot corpul, lăcrămarea ochilor și câte odată durere de gât. Une-ori la bolnavi le curge sânge din nas și udul este amestecat cu sânge. După 2. seau 3. zile se arată pe obraz, mâni, picioare și apoi peste tot corpul nisce mici pete roșii, în mijlocul cărora se simte ca un nod puțin tare. După-ce aceste pete au eșit peste tot corpul, atunci căldura scade; adecă bolnavul se mai recorece puțin câte-va zile, în care timp bubele cresc, se înroșesc, se unesc unele cu altele, fața se umflă și bolnavul simte o mare arsură peste tot corpul. Bubele merg crescând, se măresc, la vârf se vede o beșicuță plină de un liquid limpede care apoi devine gălbuie. După 3. seau 5. zile frigurile apar din nou, pielea se întinde, se umflă peste tot și mai cu osebite la față se umflă foarte mult. În acest timp versatul se coace, apoi fața se desumflă, dar se umflă mâinile și picioarele, fenomen care trebuie să fie privit ca semn bun.

După aceea versatul (bubele) sparge și puroiul face coji negricioase ce se unesc și se curăță, lăsând în urma lor ciupituri destul de mari. Când versatul apare pe lumina ochiului, bolnavul poate să orbească prin scurgerea ochiului.

Adesea variola (versatul) este foarte gravă, de ordinariu ea este foarte periculoasă în timpul febrei (frigurilor) când versatul începe să coacă, în acest timp bolnavul trebuie îngrijit de un medic.

Tratamentul. Îndată ce o persoană mare seau un copil presintă unul din fenomenele citate, vor trebui să se dea îndată un ceai seau mai multe de *teiu* seau de *floare de sambucus* (soc), de *reglisse* (earbă dulce), *borago* (limba bouului), *rădăcină de gramen* (pir) de *hordeum* (orz) etc., în care se va pune câte-va picături de rom, care nu vatămă, din contră au avantajul de a scoate versatul, adecă a provoca erupțiunea. Asemenea beuturi sânt mai folositoare decât căldura ce o aduce bolnavului prin acoperiri cu multe vestminte calde, care pot fi chiar vătămătoare.

Îndată ce versatul a apărut peste tot, bolnavul se va supune la dietă, oprindu-se a mânca bucate de carne seau lucruri grele de mistuit, i-se va da mai mult lapte și supă.

I-se va da o curățenie ușoară, ca oleiul de rechină o lingură de masă, deacă versatul este negru i-se va da, după ce a luat curățenia, și *sulfatul de chinină*, cam 50. centigrame împărțit în 6. prafuri,

luând câte un praf la fie-care 2. oare.*) (cât trebuie să se dea chinina după etatea bolnavului). Se va așeza bolnavul într'o cameră cât se poate de largă și bine aerisată, având o temperatură dulce. Patul bolnavului se aibă o saltca de pae și plapoma să fie cât se poate de ușoară și recoroasă; căci este bine știut, că căldura mare este foarte vătămătoare în această boală.

Îndată ce pustulele (bubele) au eșit peste tot corpul și s'au umplut cu puroiu, trebuie a deschide una câte una bubele cu vârful unui ac, și după aceea a spăla corpul cu apă de păcură, seau mai bine cu apă fenicată, preparată cu acid fenic, după formula următoare: acid fenic 3. grame; alcool 15. grame și apă 600. grame. Acest mijloc ușurează foarte mult suferințele bolnavului, micșorându-i mâncărimea, și totodată searvă și ca desinfecțant. Asemenea se va unge peste bubele, care sparg, cu o peană muiată în unt de migdale dulci, seau cu olefu de măsline (unt de lemn), seau cu unt proaspăt nesărat; această operațiune se va face de mai multe ori pe zi până se va vindeca.

De beut se va da beuturi recoroitoare, precum limonadă cu sirop de portocale, cu sirop de coacăze (rozincine), de vișine etc.

Când versatul se sparge, trebuie a se schimba adese-ori așternutul din patul bolnavului.

Ca tratament mai sigur pentru a înlătura variola se recomandă vaccinațiunea (altoirea). Așei cari sânt deja altoiți, trebuie ca să se revaccineze (a se altoi din nou), căci este dovedit că, după un timp de 7—8 ani, altoiul perde puterea sa.

Copii pot fi altoiți după doauă luni dela nascere, în caz de epidemie se pot altoi și chiar după 10. zile dela nascere. Deacă altoiul nu s'a prins într'un an, nu trebuie lăsat, ci trebuie să se revaccineze al doilea an.

Camera bolnavului va fi bine aerită în fie-care zi luând precauțiuni de a nu reei bolnavul, se vor face în fie-care zi pulverisații (stropire) în casă cu acid fenic 2‰; adecă 2. grame acid fenic și 100. grame apă.

Este de observat că în această boală bolnavul trebuie păzit foarte mult de răceală și umezeală, până când s'a curățit toate bubele de pe corp; deacă este în timpul ernei, nu va putea să ese din casă decât după 6. seau 7. săptămâni, după-ce s'a făcut bine.

Variola (versatul) odată ivită la un om, după ce s'a făcut bine, apoi rar același individ este atins a doaua oară de această boală, cel puțin după un interval de 15 ani.

Este dar de observat că regulile igienice trebuie bine păstrate în cursul acestei boale; căci ori cât ar fi de bune medicamentele date pentru a înlătura această boală, fără paza regulilor igienice nu folosesc nimica.

Bucuresci.

Dr. Elefterescu.

*) Vezi „Foaia diecesană“ Nr. 14. din 1890. „Despre friguri“

Dare de seamă și mulțumită publică.

Pentru zidirea s. bisericii române gr. or. din Slatina-Mică au binevoit a contribui, din Caransebeș: Nicolae Popea, episcop 5 fl., Filarêt Musta, protosincol 3 fl., A. Ghidiu, protopresviter 2 fl., Stefan Velovan 1 fl., Ioan Stoian 1 fl., Ioan Lințu 1 fl., Alexandru Stancovicu 1 fl., Ioan Stancovicu 1 fl., Constantin Burdea 1 fl., Aureliu Nediciu 1 fl., Alexandru Miticiu 1 fl., Petria 1 fl., Librăria diecesană 1 fl., Fűszfas 60 cr., Carl Schwab 50 cr., Fűszfas & Schreiber 50 cr., Steinschneider 50 cr., Matéffy Carol 40 cr., August Schwarz 40 cr., Fiola János 30 cr., Huszár Josef 30 cr., Franz Novác 40 cr., Neubert 30 cr., A. Hirschl 20 cr., Ioan Socaciú 20 cr., Iuliana Schreiber 20 cr., Mihail Findler 20 cr., George Nicorescu 20 cr., Unbekannt 10 cr., Elena Capetiu 30 cr., Niessner 20 cr., Flid. Bam 10 cr., Eftimia Milla 50 cr., Iosefina Kunz 50 cr. Din comuna Rugi: Gogoasa, preot 50 cr. Din Logoj: Victor Mihaly 2 fl., Francisc Suttag 1 fl., Dr. George Popovicu 1 fl., Ladislau Szögyényi 1 fl., Dr. Balacs 1 fl., C. Bredicean 2 fl., Mihail Bésán 2 fl., Nicolau Birescu 1 fl., Mateiu Ignea 60 cr., S. B. Popovicu 50 cr., Ioan Vidu 50 cr., Blajovan, preot 30 cr., N. N. 20 cr., Caiu Bredicean 40 cr., Schmidt 20 cr., Reichl 20 cr., N. Visner 14 cr., Cătălina Gelejan 10 cr. Din comuna Găvoajdia: Nicolae Groza, preot 50 cr. Din comuna Jena: George Coșariu, preot 60 cr., I. Ivanovicu, învățătoriu 30 cr. Din Sacul: Aureliu Spătan, preot 1 fl., Magyariu Ioan 50 cr., Nedella 30 cr., N. Savu învățătoriu 20 cr., Lada bisericii Sacul 1 fl. Din Căvărán: Nicolae Popovicu 50 cr., Daicovicu, învăț. 20 cr., Din Prisaca: Petru Stan, preot 60 cr., Timoteiu Belba 30 cr. Din Zagujen: Popovicu, preot 30 cr., Maxim Dalea, învăț. 20 cr. Din Jupa: Nic. Dumba 5 fl., George Ioanovicu 2 fl., George Stan, învăț. 14 cr., Dimitrie Radu 20 cr., Trifu Radu 20 cr. Din Valeaboului: Aurel Doboșan, notariu 1 fl., Damian 20 cr., George Cătana 20 cr. Din Rueni: Solomon Seraciu preot 20 cr., Simeon Petrașcu, învăț. 20 cr. Din Cornea: Simeon Lalescu preot 30 cr., Petru Crestescu 20 cr., Nicolae Aldea 30 cr., Iacob Udrea 60 cr., Herman Hel 50 cr., Iosef Indely 20 cr., Martin Stepanescu 20 cr. Din Cuptoare: Lada bisericii 1 fl., Jurescu Marian, primariu 20 cr., Victor Trailovicu elev. 25 cr., Cornelia Trailovicu elevă 25 cr., Maria Maranu 25 cr., Iuliana Maranu 25 cr., Olariu Isaiá 05 cr., Juca Ilie 05 cr., Nicolae Ilescu, comerciant 20 cr., Nicolae Stolojescu 20 cr., Elena Stolojescu 10 cr., Elena Jurescu 04 cr. Din Crușovățiu: Ioan Draghicu 20 cr., Mina Radulescu 20 cr., Ioan Radulescu 20 cr., Sabin Radulescu 10 cr., Marta Radulescu 10 cr., Grigorie Celeaga 10 cr., Nicolae Olariu 05 cr., Nicolae Hamza 05 cr., Vasilie Vasilescu 10 cr., Simion 05 cr., Ianoș Radulescu 05 cr., Teodor Teleaga 10 cr., Jurescu Stefan 40 cr., Lada bisericii Crușovății 1 fl. Din Mehadia: Dionisie Popovicu 1 fl., N. Nestorovicu, neguțătoriu 2 fl., Simeon Cinghița 1 fl., Maria Miclău 2 fl., Rosa Chiticean 1 fl., Ioan Trapcea 2 fl., Mihail Trapcea 1 fl., Spiridon Busu, căp. în pens. 1 fl., Iacob Frumosu, căp. în pens. 1 fl., Ioan Cinghița 1 fl., Maria Capușă

20 cr., Ioan Petchescu 10 cr., G. Grama 50 cr., Ioan Tepeneag 10 cr., Ioan Șușoiu 20 cr., Nica Chiticean 50 cr., I. Popovicu 50 cr., Grama Nicolae învăț. 50 cr., Gruița Capușă 30 cr., Atanasiu Petrovicu 20 cr., Tepeneag Nic. 10 cr., Constantin Sandu 20 cr., Boșincariu 50 cr., Elias Benna 1 fl., Stinler 50 cr., I. Magyary 10 cr. Din Iablanita: Liviu Duda notariu 50 cr., M. Marșavela 1 fl., George Popescu 50 cr., Vasa Neagul 1 fl., Pavel Tatuca 30 cr., Ana Bihoiu 30 cr., George Tatuca 50 cr., Nicolae Târziu 20 cr., Ioan Târziu 20 cr., Petru Terfa-loaga 20 cr., Rusalin Badea 20 cr., George Malea 50 cr., Com. bis. Iablanita 1 fl. 50 cr. Din Petnic: Zaharia Cloșan 10 cr., Iosif Giurginca 20 cr., Petru Stroescu 20 cr., Mateiu Peran 50 cr., Ioan Drăgoiu 40 cr., Paul Stroescu 20 cr., Dimitrie Domășnean 30 cr., Spiridon Șandru 30 cr., Iosif Vail 20 cr., Iosif Giurginca 15 cr., Lada bisericii Petnic 2 fl. (Va urma).

Varietăți.

Preasfinția Sa mitropolitul Dr. Silvestru Morariu a plecat la Viena, spre a chirotoni pe nou denumitul episcop din Zara în Dalmația, Dr. Nicodim Milas, și a deschide sinodul episcopal greco-oriental din Viena.

Sântire de biserică. În Slatina-Mică (ppviteratul Caransebeșului) se va sânti biserica de nou zidită în ziua de Vinerea-Mare 14/26 Octomvrie a. c.

Biserica dela Doloave. Lucrările de edificare a acestei imponente biserici decurg neîntrerupt de două luni de zile. Nainte de toate s'au executat planarea dealului pre carele se înalță biserica, sapându-se și transportându-se mari mase de pământ, cu care material s'au umplut o vâlișoară destul de adâncă, — un lucru ce singur au costat unsprezece sute de florini. S'au mai construit și două lucruri noi corespunzătoare pentru mijlocirea comunicațiunii din vale până sus pe deal și spre „măhala românească“ cea situată pe un platou de dinapoiul lecului de biserică. Un drum e destinat pentru trăsuri, ear altul numai pentru pedestrii. Sapându-se fundamentele a căror afunzime la unele locuri din laturea turnului trece chiar peste trei metri, s'au așezat apoi puternicile temelii. Numai în masivul quadrat al fundamentului de turn s'au băgat peste 20.000 de cărămizi. Fundamentele sânt acum toate zidite gata până în fața pământului, ba și afară de pământ zidurile au început să crească binișor, și dacă va concede timpul, apoi încă în acest an se vor înalța până la ferestri. De mare interes este și aqueductul construit pentru suirea apei trebuincioase la zidire de jos din vale până sus pe colină, putând un singur om sufl în o oară la 60 hectolitri de apă. Aceste lucrări se execută sub conducerea binecunoscutului inginer-architect român Adrian Diaconu din Bocșa-Montană.

Alegere de notariu. În 17/29. Sept. s'a ținut în Ghilad (comit. Timiș) alegere de notariu. Ales a fost cu mare majoritate D. Dimitrie Veche, carele a depus îndată jurământul și a primit oficiul.

Foc. La 20. Septemvrie a izbucnit în comuna noastră Iablanita un foc îngrozitoriu. Au ars 9 căși cu tot

cu grajduri, fân și bucăte, ear la 4 economi au ars numai grajdurile și fânul. Paguba se urcă la 15,000 fl. Asigurat n'au fost nimic, afară de casa unor orfanii. Puțin au lipsit și jumătate satul se prefăcea în cenușă. Mulțămită însă *Domnitor oficianți dela calea ferată*, cari îndată au alergat cu aparatele de foc, și cu lucrători cu tot au dat ajutorul de lipsă, cu deosebire Dl *George Mantel*, care punându-se la locul cel mai periculos și lucrând cu putere au oprit lățirea focului. Îndoită mulțămită bravilor pompieri din Mehedia, cari lucrând cu bărbăție, numai și numai astfel s'au putut localiza focul. Recunșcință Dluî căpitan *Busu*, care dela Mehedia au alergat la locul seu natal și stând neobosit până la ziuă au îmbărbătat pe oamenii la lucru până s'au stins focul. În fine rog se primească mulțămita noastră toți aceea sătenii și străinii cari au dat ajutoriu la stingerea focului, *Iablașița*, în 25. Septembrie 1890. *George Tatucu*, paroch.

Donațiune. D. *Constantin de Stamati-Ciurea* a binevoit a dărui câte un exemplariu din opul seu, *Trei Suveneri*, pe seama bibliotecii institutului pedagogic diecesan și a societății române de lectură din Caransebeș, pentru care Dluî autor i se aduce mulțămită publică.

Bibliografie.

A apărut:

„**Cântările bisericesci**” după melodiile celor „*Opt Glasuri*” ale sfintei biserici ortodoxe, culese, puse pe note și aranjate de *Dimitrie Cunțan*, profesor la seminariul „*Andreian*” archidiecesan în Sibiu.

Editura autorului.

Tipărită pe 119 pagine octav mare și prin concludul sinodal Nr. 70. al protoc. din 1890. introdusă ca manual de instrucțiune în seminariul „*Andreian*”, cartea este de următorul cuprins:

Secțiunea I.: Melodiile fundamentale ale celor opt glasuri cu text din Octoich ca modele în scopul aplicării lor la textul cântării din toate cărțile liturgice.

Secțiunea II.: „*Podobiile*”, variante după melodiile fundamentale ale celor opt glasuri ca modele.

Secțiunea III.: „*Sfetilne*”, *Polieleu*, *Pripele*, *Tropare* și *Condace* la toate serbătorile imperătesci, *Catavasii* și alte cântări la vecernie și utrenie.

Secțiunea IV.: Cântările sfintei liturgii a lui *Ioan Chrisostom*, a *Marelui Vasilie* și a lui *Grigorie Teologul*.

Secțiunea V.: Irmoasele tuturor serbătorilor, care la sfânta liturgie se cântă în locul „*Axiomului*”. „*Adaus*”: Cântările celor trei „*Stări*” la mormântul Domnului în *Sambăta Sfint. Patimi*.

În „*Prefată*” mai cuprinde cartea și indigetările didactice metodice necesare la folosirea ei ca manual de instrucțiune în cântarea bisericescă. Hârtia, tipariul, legătura și întreaga ajustare a cărții nu lasă nimic de dorit.

Prețul unui exemplariu legat în pânză 4 fl. v. a.

Post-portul sub bandă recomandată 20 cr. la un exemplariu

Comandele se fac cu asemnări postale la adresa autorului, însemnându-se pe ele numele adresatului, al comunei și posta ultimă.

Hora Turturelelor, a apărut de sub tipariu, ea este dedicată de autor, dl *Benone Gănescu*, societății presei.

Trei suvenirii de *Constantin de Stamati-Ciurea*, membru al institutului literariu din Paris, al institutului de bele arte din Viena, și al institutului științific din Moseva. — Cernăuți 1890. Prețul 50 cr. — Acest op constă din 150. de pagine. Căprinsul: *Victima Veccului*, *Novelă*; *Omul enigmatic*, *Baladă în proză* și *Florica Codrului*, *Legendă*. — Opul ofere o lectură foarte atrăgătoare, într'o limbă elegantă și curată de slavenismele devenite modă la unii scriitori de ai nostri. — Recomendăm această scriere deosebit sexului frumos.

Fragmente din istoricul pedagogiului conf. gr. or. rom. din Arad de Iuliu Vuia, învățătoriu în *Comloș-Mare*. O broșură de 67 de pagini tipărită la 1887. Cuprinde pe lângă istoricul pedagogiului din Arad, 20 de biografiile ale bărbaților distinși, cari dela începutul acestui institut au funcționat ca profesori până la 1886. și anume: a lui *Dimitrie Cichindeal* (cu portret), *Constantin Diaconoviciu Loga* (cu portr.), *Dr. Iosif Iorgoviciu*, *Ioan Mihăițu*, *Grigoriu Lucașik*, *Dimitrie Coustantini*, *Alexandru Gavra* (cu portr.) *Dimitrie Ionescu*, *Alexiu Popoviciu*, *Dr. Atanasiu Șandor*, *Vincentiu Babeș*, *Ioan Rusu*, *Teodor Ciotea*, *Ioan Ghibu*, *Augustin Hamsea*, *Dr. George Vuia*, *Lazar Petroviciu* (cu portr.), *Lazar Tesculea*, *Dr. Petru Pipos și Atanasiu Tăducescu*. — Prețul 60 cr. v. a. — Recomendăm aceasta broșură cu deosebire învățătorilor noștri.

Nr. 2630. ex. 1890.

Concurs.

Pe baza §-lui 7. din regulamentul pentru procedura la alegerea de protopresviter, Consistoriul diecesei gr. or. române a Caransebeșului aprobând concursul compus în ședința comitetului protopresviteral, ținută în 12. Septembrie a. c. pentru postul de protopresviter gr. or. român în tractul *Mehadie*, îl publică în următoarele:

Competenții la acest post au să se dovedească, cumcă posed calificățiunea prescrișă în concludul de sub Nrul prot. 111. al Măritului Congres național bisericesc din anul 1888.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt:

I. Dotățiunea împreunată cu parochia protopresviterală din opidul *Mehadia*, de care acum se țin și filiile *Pecenișca* și *Băile-Erculane*, care dotațiune consistă din

a) sesiunea parochială folosită până acuma de protopresviteri, constatătoare din 48 jugere,

b) quartir liber și grădină,

c) din stola usitată,

d) din salariul parochial de 200 fl. v. a.

e) din interesele după capitalul solvit de societatea călei ferate, pentru esproprierea unor parcele din sesiunea parochiei protopresviterale.

Acı se obsearvă, că filiile *Pecenișca* și *Băile-Erculane* la olaltă vor forma eventual o parochie materă, independentă de parochia materă din *Mehadia*, având parochul lor propriu.

II. Birul protopresviteral dela preoți, conform punctului 32. din rescriptul declaratoriu iliric.

III. Taxele pentru ședulele de cununie după usul și în măsura de până acuma.

IV. Paușalul de călătorie, ce se va presta din partea Consistoriului diecesan în mărimea votată anual de Venerabilul Sinod eparchial, și care de presinte face 250 fl.

V. Paușal pentru spesele cancelăriei protopresviterale dela comunele din tract, în mărimea votată anual de Sinodul protopresviteral și aprobată de Consistoriul diecesan, și care de presinte face 74 fl. v. a.

Doritorii de a recurge la acest post își vor subșterne petițiunile instruate cu documentele autentice despre cualificațiunea și ocupățiunea lor de până acum în termen de 30 de zile socotite dela prima publicare a concursului în „Foaia diecesană“ la Consistoriul diecesan în Caransebeș.

Caransebeș, din ședința consistorială ținută în 27. Septemvrie 1890.

[60] 1—3

Consistoriul diecesan.

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățătoriu la școala comunală din **Mêrul**, cu limba de propunere română și magiară.

Emolumentele postului sânt:

- 1., salariu 300 fl.
- 2., lemne de foc 12. metri de volum.
- 3., Cortel corespunzătoriu cu grădină de legumi.

Petițiunile, provezute cu timbrul recerut, compuse în limba magiară și adresate la înaltul ministeriu reg. ung. de culte și de învățământul public — trebuie trimise la comitetul administrativ al Comitatului Căraș-Severin în Lugoș până în 31. Octomvrie a. 1890.

Învățătoriu denumit este datoriu a îndeplini și agențele de cantor bisericesc după ritul greco-oriental.

[58] 3—3

Primăria comunală.

Concurs.

Pe baza ordinațiunei Venerabilului Consistoriu diecesan dto 2. August 1890. Nr. 1804. B. se escrie concurs pentru definitivă întregire a parohiei vacante gr. or. rom. de clasa II-a din comuna **Macedonia**, protopresviteratul Ciacovei, comitatul Torontal, cu termen de recurgere de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia diecesană“.

Emolumentele sânt:

1. O sesiune parochială constătătoare din 36. de jugere.
2. Un plaț parochial intravilan sub Nr. 88.
3. Stola și birul usuat.

Cei-ce doresc a ocupa această parohie, sânt avisați ca, recursele instruate conform prescrișelor statutului org. bis. și regulamentului pentru parohii, — adresate comitetului parochial, — să le subștearnă Prea On. Oficiu protopresviteral în Ciacova.

Preoții recurenți la această parohie au să dove-

dească, cum-că până la finea lui Septemvrie 1890. și-au plătit contribuțiunea, regularea apelor, equivalentul, sidoxia episcopoească și competența protopresviterală.

În fine recurenții sânt poștiți a se presenta în vre-o Duminecă seau sêrbătoare în s. biserică spre a-și areta desteritatea în cântare și oratorie.

Macedonia, în 11. Septemvrie 1890.

[59] 2—3

Comitetul parochial.

În conșelegere cu mine: *Aureliu Drăgan*, adm. ppviteral.

Concurs.

Pentru ocuparea postului învățătoresc la școala confesională gr. or. română din **Petroasa-Crivina**, protopresviteratul *Făgetului*, comitatul Căraș-Severin, se escrie concurs cu termen de 30. de zile dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt:

1. În bani gata 350 fl. v. a.
2. Pentru conferințe 10 fl.
3. Pentru scripturistică 6 fl.
4. 48. de metri de volum de lemne din care are a se încălzi și ambele școale.
5. Pentru servitorul școalei 4 fl.
6. Locuință liberă în edificiul școalei din comuna *Crivina* cu grădină.

Prelegerile la aceste școale se vor ținea în mod alternativ, nainte de ameazi în școala dintr'o comună și după ameazi în școala din cealaltă comună.

Cei-ce doresc de a ocupa acest post au a-și trimite recursele provêzute cu documentele prescise și adresate comitetului parochial din Petroasa-Crivina, la Oficiul protopresviteral gr. or. rom. al *Făgetului* până la terminalul deschis.

Alesul învățătoriu este îndetorat a participa la toate înmormântările din ambele comune și a duce scripturistica în comitetul și sinodul parochial.

Recurenții sânt poștiți a se presenta în vre-o Duminecă seau sêrbătoare în s. biserică.

Petroasa-Crivina, în 29. August 1890.

[54] 2—3

Comitetul parochial.

În conșelegere cu mine: *Sebastian Olariu*, m. p. ppresv. tractual.

Concurs.

Pentru definitivă întregire a postului de învățătoriu la școala confesională gr. or. rom. din **Gaiul-Mic**, protopresviteratul Ciacovei, comitatul Timiș, se escrie concurs cu termen de recurgere de 30. de zile dela prima publicare în „Foaia diecesană“.

Emolumentele sânt:

1. În bani gata 164 fl.
2. Pentru 12. metri de paie, din cari are a-se încălzi și sala de învățământ 18 fl. trășurile pentru căratul paielor le dă comuna bisericescă.
3. 14-64 Htl. de grâu și 9-76 Htl. de cucuruz despoiat.
4. Pentru participarea la conferințele învățătoresci și la adunarea generală 15 fl.

5. Scripturistica 3 fl.

6. Dela fie-care înmormântare unde va participa 20 cr.

7. 4. jugere pământ arătoriu.

8. Cortel liber și grădină intravilană.

Cei-ce doresc a recurge la acest post, vor subșterne recursele lor — provăzute cu documentele prescrise conform statutului organic bisericesc și a regulamentului pentru învățatori, adresate comitetului parochial — Prea On. Oficiu protoprovital în Ciacova.

Învățătorii recurenți au să dovedească, că și-au plătit contribuțiunea, regularea apelor și echivalentul, după pământul învățătoresc folosit.

În fine recurenții sânt poștiți a se presenta în vre-o Duminecă ori sərbătoare în s. biserică.

Gaiul-Mic, la 6. Septemvrie 1890.

[56] 3—3

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: *Aureliu Drăgan*, administrator protoprovital.

Concurs.

În conformitate cu decisiul Venerabilului Consistoriu diecesan din 13. Iulie a. c. Nr. 1032. B. se escrie concurs pentru întregirea definitivă a postului de paroch în parochia de clasa III-a din comuna **Globurêu**, protopr-sviteratul **Mehadieș**, cu termin de 30. de zile dela prima publicare.

Dotățiunea:

1. Salariul în bani gata 120 fl.

2. 16. metri de volum de lemne în natură, seau după voință în bani gata 24 fl.

3. Sesia 26. jugere, seau în bani gata à 5 fl. v. a. = 130 fl.

4. Desdaunare la sesia dela Oficiul par. de dare (relut) 28 fl. 05 cr.

5. Cortel și grădină în natură, prețuit în 40 fl.

6. Dela prasnice în I. zi jumătate din prinos, în a II. asemenea, seau în bani gata pentru a II. zi 20 cr. = 20 fl.

7. Spese scripturistice oficiului parochial 4 fl.

8. Dela naceri, nunți și înmormântări 35 fl.

9. Alte venituri accidentiale 5 fl.

Comutate toate, dau un venit anual de 406 fl. 05 cr.

Dotățiunea de sub 1. 2 și 3. preotul o va primi anticipativ pe fie-care pătrariu de an.

Adaugem, că deacă comunele vecine vor îmbunătăți plata preotului, și noi ne vom acomoda împregiurărilor.

Ceice doresc a ocupa acest post sânt poștiți a-și trimite recursele lor instruate conform statutului organic și regulamentului pentru parochii și adresate comitetului parochial sub adresa Prea Onoratiului Oficiu protoprovital în Mehadia, până la terminul indigitat.

Recurenții sânt poștiți, ca cu scirea M. On. Domn administrator protoprovital să se prezenteze în s. biserică în vre-o Duminecă seau sərbătoare.

Globurêu, din ședința comitetului parochial ținută în 26. Iulie 1890.

[55] 3—3

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: *Dionisie Popoviciu*, Administrator protoprovital.

Noaua cassă de păstrare, asociațiune pe acții din Caransebeș

cu un capital nominal de

50.000 fl.

primesce elocări (depunerii) și dă după ele interese de

6%

dela ziua elocării până la ziua redicării.

[61] 1—3

Directiunea.